

22.8.2013

Juho Kouvo
Kanteenmaantie 1270
31970 Kanteenmaa

Viite Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston kysely YVA-menettelyn tarpeesta
LSSAVI/7/04.08/2013 ja LSSAVI/8/04.08/2013

PÄÄTÖS ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisesta Juha Kouvon yhdistelmäsikalan toiminnan laajentamiseen sekä biokaasulaitoksen rakentamiseen, Punkalaitumen kunnassa

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastossa (AVI) on käsittelyssä Punkalaitumella sijaitsevan Kouvon tilan ympäristölupahakemus 5000 lihasialle ja 1000 emakolle sekä biokaasulaitoksen rakentamiselle.

Aluehallintovirasto on pyytänyt YVA-laissa (laki ja asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 267/1999) nimeltä yhteysviranomaiselta lausuntoa, onko hankkeeseen sovellettava lain mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Voimassa oleva lupa

Lounais-Suomen ympäristökeskus on myöntänyt ympäristöluvan 2.12.2002/ LOS-2002-Y-907-13, ja sen mukaan tilalla saa kasvattaa 800 emakkoa ja 2 500 lihasikaa. Luvan mukaista biokaasulaitosta ei ole rakennettu.

Hankkeen kuvaus

Juha Kouvo hakee voimassa olevaan ympäristöluvan lupamääräysten tarkistamista. Tilalla tarkoituksena on laajentaa sikalaa nykyisestä ympäristöluvan mukaisesta 2500 lihasiasta ja 800 emakosta, 5000 lihasikaan ja 1000 emakkoon sekä rakentaa biokaasulaitos sikalan viereen Punkalaitumen kunnan Kanteenmaan kylässä sijaitsevalla kiinteistöllä Iso-Kouvo RN:o 1:44. Rakennuspaikka sijaitsee maisemaltaan avoimella peltovaltaisella alueella, Pori-Helsinki valtatie 2 välittömässä läheisyydessä. Punkalaitumen keskustaan tulee matkaa noin kolmetoista kilometriä. Hanketta varten on tarkoitus rakentaa uusi pinta-alaltaan noin 3000 m² sikalarakennus sekä rakentaa yksi uusi 2200 m³ lietelantasäiliö sekä biokaasulaitos. Laajennuksen jälkeen tila tuottaisi vuosittain noin 25 000 sikaa ja 2 milj.kg lihaa. Eläinsuojat toimivat pääosin lietelantaperiaatteella. Ainoastaan 120 emakkoa on kestokuivikepihatossa.

Lannan varastointia varten nykyisten kuuden lietesäiliön tilavuus on yhteensä 8640 m³. Etäsäiliöitä on kaksi (1600m³ ja 2000 m³). Lisäksi on käytettävissä sikalapidon lopettaneen tilan lietealtaita 1800 m³. Sikalarakennusten välittömässä läheisyydessä on tuorerehusiilo, jossa varastoidaan noin 1 milj.kg ohraa.

Tilalla toimii hakelämpölaite, kattilatehot ovat 250 kW ja 500 kW.

Puhdas vesi otetaan omasta porakaivosta tai kunnan vesijohdosta.

Eläinsuojien pesuvedet johdetaan lietesäiliöihin. Eläinsuojien sosiaalitulojen jätevedet johdetaan 18 m³:n umpisäiliöön. Asuinkiinteistön jätevedet johdetaan sakokaivojen kautta ojaan.

Lannan levitystä varten hankkeesta vastaavalla on käytössään tällä hetkellä noin 178 ha omaa peltoa ja 24 ha vuokrapeltoa sekä sopimuspeltoa 742 ha. Pelloista pääosa sijaitsee tilakeskuksen lähiympäristössä ja keskimäärin noin seitsemän kilometrin etäisyydellä.

Tila on liittynyt ympäristötukijärjestelmään ja nykyinen sopimuskausi on vuosille 2007-2014.

Tilalla kuolleet eläimet (noin 11 000 kg vuodessa) välivarastoidaan jäädytetyssä kylmäkontissa, josta ne viedään hävitettäväksi eläinjätteen käsittelylaitokseen Honkajoelle.

Tilalla on 10 000 litran polttoainesäiliö. Muita öljytuotteita varastoidaan enintään 180 litraa.

Lähin naapurin asuinrakennus sijaitsee sikalan kaakkoispuolella noin 140 metrin päässä olemassa olevasta sikalasta. Sikalan laajennus on em häiriintyvistä kohteesta poispäin. Sen sijaan biokaasulaitos rakennettaisiin piirustuksen mukaan nykyisten lietesäiliöiden vierelle, josta on noin 100 metriä ko asuinrakennukseen.

Sikalan aiheuttama liikenne keskittyy lietteen ajoon pelloille. Lietelantaa ajetaan hakemuksen mukaan 650 kuormaa vuodessa. Eläinten kuljetusta on kerran-kaksi viikossa. Porsasvälitys muuttuu laajennuksen jälkeen myös lihasikojen kuljetukseen. Muu liikenne on satunnaista.

Biokaasulaitoksen yleiskuvaus toiminnasta

Biokaasulaitoksella mädätetään tilalla syntynyttä sianlantaa, tilan ulkopuolelta vastaanotettavaa kananlantaa ja kasviperäisiä jätteitä sekä nurmijätettä yhteensä enintään 15 000 t/a. Ulkopuolinen materiaalin tuonti lisää liikennettä hieman, arviolta 4 kertaa/viikko.

Biokaasulaitoksen prosessiin kuuluvat materiaalien vastaanotto ja sekoitus, biologinen käsittely sekä biokaasun jatkokäsittely. Biokaasulaitoksen keskeiset rakenteet ovat bioreaktori, käsitellyn lietteen välivarasto ja biokaasun varastosäiliö, sekä sähkön- ja lämmöntuotantoyksikkö. Jo olemassa olevia lietesäiliöaltaita hyödynnetään mädätysprosessissa.

Orgaanisen aineksen hajotessa muodostuu vettä sekä metaanikaasua ja hiilidioksidia. Biokaasussa on yleensä noin 60-70 % metaania ja 30-40 % hiilidioksidia. Biokaasu sisältää myös vähäisiä määriä rikkivetyä. Anaerobisessa käsittelyssä lietteen haju muuttuu ja haisevien yhdisteiden pitoisuus vähenee. Laitoksen tuottama sähkö- ja lämpöenergia hyödynnetään pääosin tilan omassa käytössä. Lopputuote hyödynnetään samaan tapaan kuin liotelanta pelloilla.

Alueen kuvaus

Sikala ja biokaasulaitos sijaitsevat Kourajoen vesistöalueella (35.951). Kourajoki on kolmen kunnan alueella (Punkalaidun, Loimaa, Huittinen) virtaava Loimijoen pohjoinen sivujoki. Joen latvaosa Palojoki saa alkunsa Loimaan Orisuolta, virtaa ensin Punkalaitumen alueella

Kanteenmaan kylän sivuitse, jatkuen sitten mutkitellen Huittisten ja Loimaan rajan tuntumassa. Kourajoen vesi on sameaa ja runsasravinteista. Ravinteiden osalta joen suurimpia kuormittajia ovat hajakuormitus ja joen yläjuoksulla sijaitsevat turvetuotantoalueet.

Sikalan etäisyys Palojokeen laskevasta ojasta on noin 50 metriä.

Rakennukset eivät ole tärkeällä eikä muullakaan vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella.

Tilalta lähimmät pohjavesialueet luoteeseen noin kilometrin päässä Huhtamo-Kanteenmaa, ja sen Kanteenmaan vedenottamolta kunta ottaa pääosin vetensä. Saman verran on matkaa kaakkoisuunnassa olevaan vedenhankintaan soveltuvaan luokiteltuun Koenperän pohjavesialueeseen (0261953).

Huhtamo-Kanteenmaan pohjavesialue (0210251) sijoittuu luode-kaakko-suuntaiseen harjujaksoon, joka jatkuu valtatie 2 läheisyydessä Huittisista Humppilaan. Huhtamo-Kanteenmaa pohjavesialue muodostuu kahdesta laajahkosta harjun osasta, Huhtamonkankaasta ja Kankaanpäänharjusta. Harjumuodostuma kohoaa huomattavan korkealle ympäristöstään. Kanteenmaan vedenottamo sijaitsee Kankaanpäänharjun itäosassa. Harju muodostanee lähes yhtenäisen pohjavesialueen, jossa pohjaveden pääasiallinen virtaus tapahtuu kaakkoon. Palojoki harjun kaakkoisosassa on pohjaveden purkautumisaluetta. Pohjaveden laatua uhkaavat tekijät ovat harjun poikki kulkeva valtatie ja maisemoimattomat soranottoaikat.

Isosuon luonnonsuojelualue (419 ha) sijaitsee noin neljän kilometrin päässä tilalta koilliseen. Osa alueesta on perustettu soidensuojelualueena. Yli 75% alueesta on hankittu valtiolle luonnonsuojelutarkoituksiin. Suoalueen itäpuolella on turvetuotantoa.

Nykyinen maankäyttö

Sikala ja biokaasulaitos sijaitsevat alueella, jossa ei ole voimassa olevaa yleiskaavaa eikä asemakaavaa.

Valtioneuvosto on vahvistanut Pirkanmaan 1. maakuntakaavan 29.3.2007. Kouvon tila sijoittuu maakuntakaavassa kaavamerkinnällä MY maatalousalueeseen, jolla on erityisiä ympäristöarvoja. Merkinnällä osoitetaan maatalousalueita, joihin liittyy erityisiä kulttuuri- ja/tai maisema-arvoja. Maakuntakaavan alueiden käyttösuunnitelmaosion suunnittelumääräyksissä sanotaan, että alueen suunnittelussa, käytössä ja rakentamisessa on edistettävä viljelymaiseman ympäristöarvojen säilymistä. Alueen käyttö ja rakentaminen tulee sopeuttaa alueen ominaislaatuun ja edistää maiseman ja rakennusperinteen arvoja. Lisäksi suunnittelusuosituksena esitetään, että erityistä huomiota tulee kiinnittää niiden elinkeinojen tukemiseen, jotka toimillaan ylläpitävät alueen ominaislaatua ja maisemaa.

Pirkanmaan maakuntakaava 2040 –työn valmisteluun liittyy myös maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden inventointi. Nykyisten yhdeksän valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen rinnalle ehdotetaan nostettavaksi kolme uutta kokonaisuutta, joista yksi on Punkalaitumenjoen kulttuurimaisema. Kouvon tila laajennuksineen jää

kulttuurimaisema-alueen rajauksen ulkopuolella. Eikä tilan läheisyydessä ei ole luontoarvoiltaan erityisen herkkiä kohteita.

Kuuleminen

Juha Kouvoa on kuultu 3.7.2013 liittyen olemassa olevaan sikalatoimintaan ja suunniteltuihin laajennuksiin. Samanaikaisesti järjestettiin kenttäkatselmus, jossa olivat läsnä Juha Kouvo hakijan edustajana ja Pirkanmaan ELY-keskuksesta ympäristövalvontayksiköstä Ari Tuominen ja ympäristövaikutusyksiköstä Sirpa Lindroos. Katselmukseen oli kutsuttu myös ympäristöasioista vastaava viranomainen, Sastamalan seudun sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksesta vs.ympäristötarkastaja Nina Perälä, mutta hän oli estynyt tulemasta. Tarkastuskäynnillä käytiin läpi hakemukseen liittyviä asioita. Siitä laadittu muistio on liitetty asiakirjoihin.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä koskevat säännökset

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-lain) 4 §:n mukaan arviointimenettelyä sovelletaan YVA-asetuksen 6 hankeluettelon hankkeisiin ja niiden **muutoksiin**, joista Suomea velvoittavan kansainvälisen sopimuksen täytäntöön paneminen edellyttää arviointia taikka joista saattaa aiheutua merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia Suomen luonnon ja muun ympäristön erityispiirteiden vuoksi.

Lain 4 §:n 2 ja 3 momenttien mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen **muuhunkin kuin edellä tarkoitettuun olennaiseen muutokseen**, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, arviointia edellyttävien hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Harkittaessa lain mukaan vaikutusten merkittävyyttä yksittäistapauksessa otetaan erityisesti huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne.

YVA-asetuksen hankeluettelon mukaan YVA-menettelyä on aina sovellettava sikaloihin, joissa kasvatetaan yli 3000 sikaa tai 900 emakkoa ja jätehuoltohankkeeseen, kun biologinen käsittely on vähintään 20 000 tonnia vuodessa.

Päätöksessä YVA-menettelyn soveltamisesta yksittäistapaukseen ei ennakoida muiden sektorilakien mukaan hankkeelle mahdollisesti annettavia lupamääräyksiä tai muutoin lupien myöntämisedellytyksien täyttymistä.

Menettely on käynnistetty hakijan kuulemisella tilakäynnin yhteydessä (3.7.2013) ja kunnan kuulemisella (lausunnot/kommentit pyydetty heinäkuun aikana).

Asian käsittely

YVA-yhteysviranomainen on pyytänyt 8.7.2013 kunnan ympäristönsuojelun ja kaavoituksen kommentit hankkeen mahdollisista ympäristövaikutuksista ja kaavoitustilanteesta.

Punkalaitumen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen kommentissaan tuonut esiin sen, että laajennuksessa sikalan eläinmäärä kasvaa siinä määrin, että vaikutukset ovat luonteeltaan verrattavissa YVA-asetuksen 6 § kohdan 1 mukaisesti vaikutuksiin. Lisäksi on huomioitava kahden erillisen toiminnan aiheuttamat yhteisvaikutukset. Kunnan ympäristöviranomainen toteaa, että hanke toteutetaan maatalousalueella, jolla on maakuntakaavassa katsottu olevan erityisiä ympäristöarvoja. Alueen suunnittelussa, käytössä ja rakentamisessa on edistettävä viljelymaiseman ympäristöarvojen säilymistä. Alueen käyttö ja rakentaminen tulee sopeuttaa alueen ominaislaatuun ja edistää maiseman ja rakennusperinteen arvoja. Tilan lähellä sijaitsee Punkalaitumen vedenottamo sekä vedenhankinnan kannalta tärkeitä pohjavesialueita, jotka on huomioitava lietelannan/prosessijäännöksen levitysalan tarpeen kasvaessa. Tila sijaitsee liikenneyhteyksiltään otollisessa paikassa. Toteutuessaan biokaasulaitoksella on positiivisia vaikutuksia hajupäästöihin.

Punkalaitumen kunnan kaavoitusviranomainen toteaa lausunnossaan, että tila sijaitsee haja-asutusalueella Kanteenmaantien varrella, valtatie 2:n eteläpuolella. Alue on maakuntakaavassa maatalousaluetta, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Merkinnällä osoitetaan maatalousalueita, joihin liittyy erityisiä kulttuuri- ja/tai maisema-arvoja. Maakuntakaavan suunnittelumääräys: ”Alueen suunnittelussa, käytössä ja rakentamisessa on edistettävä viljelymaiseman ympäristöarvojen säilymistä. Alueen käyttö ja rakentaminen tulee sopeuttaa alueen ominaislaatuun ja edistää maiseman ja rakennusperinteen arvoja.” Tilan ympäristö on suureksi osaksi avointa peltomaisemaa, jossa suuri tilakeskus näkyy kauas. Tilan päärakennus on kiinteistörekisterin mukaan vuodelta 1905 ja erottuu myös yhä maisemassa pihapiirin keskellä. Rakennettua pinta-alaa on tilalla kiinteistörekisterin mukaan nykyisin noin 10400 k-m². Tilan tuleva koko, rakennusten määrä ja liikennemäärä vastaavat käytännössä teollisuusaluetta. Uusien maatalousrakennusten sijoituksessa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon sijainti maisemallisesti arvokkaalla alueella. Lisärakentamisen vaikutusta maisemaan tulee vähentää suojaistutuksin rakennusten ja avoimen peltomaiseman välissä.

Merkintä

Päätöstä ratkaistaessa käytössä on ollut Juha Kouvon 21.1.2013 päivätty Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle osoitettu ympäristölupahakemus liitteineen (LSSAVI/7/04.08/2013 ja LSSAVI/8/04.08/2013).

Sikalalaajennuksen ja biokaasulaitoksen keskeiset ympäristövaikutukset

Sikalatoiminnasta aiheutuvat hajupäästöt ovat merkittävimpiä ympäristövaikutuksia hankkeessa. Myös biokaasulaitoksesta aiheutuu hajupäästöjä. Sikalatoiminnan hajulähteitä ovat ilmanvaihto sekä lannan käsittely, varastointi, kuljetus ja levitys. Biokaasulaitoksen mahdollisia hajulähteitä ovat raaka-ainekuljetukset ja niiden vastaanotto sekä lopputuotteen kuormaus, kuljetukset ja levitys. Ympäristölupahakemuksessa biokaasulaitoksen prosessi on esitetty yleissuunnitelmatasolla, ja esimerkiksi biokaasulaitoksen hajukaasujen talteen keräilystä ja käsittelystä ei ole tarkempaa kuvausta. Laitesuunnittelussa sekä ympäristölupamääräyksissä otetaan tarkempaa

kantaa poistoilman hajuyhdisteiden käsittelystä. Biokaasulaitoksen lopputuote haisee huomattavasti vähemmän kuin käsittelemätön raakalanta. Hankkeessa lietealtailla on suuri vaikutus hajupäästöön. Biokaasulaitoksen rakentamisessa lietesäiliöt tehdään kaasutiiviiksi ja niitä käytetään prosessissa kaasun varastointiin.

Hajuhaittojen vähentämiseen tilalla koekäytetään sikojen juomavesilinjaan liitettyä ns hajunpoistoputkea ja täyttämällä lietesäiliöt altapäin. Hajunpoistoputken metallioksidipinnoitetut keraamiset palaset yhdessä UV-valon kanssa tuottavat elektroneja ja vesi muuttuu "toiminnalliseksi vedeksi", joka esitteen mukaan aktivoi sian vatsan normaaleja bakteereja ja näin lannasta muodostuvat kaasut ja hajut vähenevät huomattavasti. Kuitenkin MMM-projektin raportin (Dnro 2056/312/2011) mukaan vedytyslaitteiston positiivista vaikutusta ympäristöpäästöihin ei pystytty osoittamaan (http://www.johematic.com/loppuraportti_2013.pdf)

ELY-KESKUKSEN YHTEYSVIRANOMAISEN RATKAISU

Juha Kouvon yhdistelmäsikalan toiminnan laajentamiseen sekä biokaasulaitoksen rakentamiseen, Punkalaitumen kunnassa ei sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

YVA-asetuksen 25§ mukaan hankkeesta vastaavalla on kuitenkin aina selvilläolovelvollisuus hankkeensa vaikutuksista siinä määrin kuin on kohtuullista edellyttää.

Päätöksen perustelut

Asetuksessa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä mainitaan 6§ olevan hankekohtassa 1) eläinten pito b) 3000 sikaa tai 900 emakkoa ja hankekohtassa 11 jätehuolto b) biologinen käsittelylaitos, jotka ovat mitoitettu vähintään 20 000 tonnin vuotuisella jätelmäärälle rajoiksi sille, milloin ao. lain mukaan on noudatettava ao. lain mukaista arviointimenettelyä. Tilalla on nyt 800 emakkoa ja 2 500 lihasikaa.

Laajennus käsittäisi 2500 lihasikaa ja 250 emakkoa sekä kapasiteetiltaan 15 000 tonnin biokaasulaitoksen. Yhdessä jo olevan eläinmäärän kanssa 5000 lihasikaa ylittää 67% ja 1000 emakkoa 11% YVA-asetuksen hankeluettelon mukaisen eläinyksikkömäärän. Eläinlaajennus eikä biokaasulaitos eivät yksinään ylitä YVA-asetuksen rajaa.

YVA:n tarve on otettu tutkittavaksi aluehallintoviraston kyselyn perusteella.

Nyt esillä oleva laajennus ei tässä hankkeessa ole ensimmäinen laajennus. Hankkeiden vaikutusten merkittävyys voi laajennusten jatkuessa kasvaa niin suureksi, että YVA-menettelyn tarvetta joudutaan jossain vaiheessa tarkastelemaan. Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa voivat aiheuttaa saman tilanteen olosuhteiden muuttuessa. Hankkeen ympäristövaikutusten merkittävyyden arviointi ei perustu vain hankkeen kokoon. Arvioinnissa otetaan huomioon hankkeen ominaisuudet; sijainti, maankäyttö ja ympäröivä luonto, ja vaikutusten luonne.

Hankkeen todennäköiset ympäristövaikutukset

Suunnitellun hankkeen keskeiset ympäristövaikutukset liittyvät hankkeen myötä lisääntyvän lietelantamäärän hajuhaittoihin maatilän lähiympäristössä, lietteen käsittelystä, kuljetuksesta ja levityksestä aiheutuviin ympäristövaikutuksiin sekä liikenteen lisääntymiseen.

Biokaasulaitoksessa anaerobisen käsittelyn aikana orgaanisen typen pitoisuus alenee ja ammoniumtypen pitoisuus kasvaa, jolloin mädätteen peltokäytössä typpi on merkittävästi edullisemmassa muodossa kasvien ravinteena ja haisee huomattavasti vähemmän kuin käsittelemätön raakalanta.

Tilan nykyinen rakennuskanta siiloineen on jo varsin mittava, eikä kokonaisuuteen suunniteltu lisärakentaminen aiheuta merkittävää muutosta alueen maaseutumaisemakuvaan.

Tilakeskuksen alueella ja välittömässä läheisyydessä ei ole tiedossa erityisiä ympäristöarvoja. Tila ei sijaitse tärkeällä pohjavesialueella eikä lähitöillä ole luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita alueita tai suojelukohteita. Hanke ei kokonaisuutena arvioiden aiheuta ennakkoon arvioiden luonnon sietokyvyille sellaisia merkittäviä haitallisia vaikutuksia, joita YVA-laissa ja -asetuksessa tarkoitetaan.

Lietelannan määrä ja vesistövaikutukset

Laajennuksen myötä toiminnassa syntyvän lietelannan määrä lisääntyy noin 15%. Lannan käyttömäärät eläinsuojien lähiympäristössä tai hankkeesta vastaavan hallinnassa olevilla muilla pelloilla eivät kuitenkaan lisäänty nykyisestä, sillä lannanlevitysmääriä ja lannan käyttöä peltojen lannoitteena ohjataan ja säädellään valtioneuvoston asetuksella maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta (931/2000) sekä maatalouden ympäristötuen ehtojen kautta. Levitysajankohdat ajoittuvat normaaleihin lannanlevitysajankohtiin viljelyssä. Levityksessä käytetään osittain sijoitettavaa multainta, mikä on ympäristön kannalta suositeltavaa tekniikkaa ja vähentää sekä hajuhaittoja että mahdollista ravinteiden huuhtoutumista.

Liikenne

Lannan käsittely, kuormaus ja kuljettaminen tulevat lisääntymään jonkin verran nykyisestä sekä tilakeskuksen alueella että myös lietelannan kuljetusten myötä pelto-lohkoille. Etäsäiliöt mahdollistavat lannan kuljetuksen talviaikaan, mikä vähentää lannan kuljetusta tilakeskuksesta keväällä vilkkaimpaan aikaan. Kokonaisuudessaan näistä muutoksista ei kuitenkaan ole arvioitu aiheutuvan sellaisia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia, joiden vuoksi YVA-menettely olisi tarpeen.

Vaikutukset ihmisten elinympäristöön ja viihtyisyyteen

Eläinsuojahankkeen lähimmät mahdollisesti häiriintyvät kohteet ovat omakotikiinteistöjä ja sijaitsevat noin 100-400 metrin etäisyydellä nykyisistä eläinsuojista. Laajennusosa tulisi sijoittumaan lähimmillään noin 100 metrin etäisyydelle. Lähitöillä on myös muita kotieläintiloja.

Rakennettaessa uusi kotieläinsuoja tai merkittävä laajennus suositeltava etäisyys häiriintyviin kohteisiin on eläinmäärästä, tuotantosuunnasta ja olosuhteista riippuen 200-500 metriä (Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohje 2010). Uusiin lantaloihin tulisi matkaa olla vähintään 100 metriä. Hankealueen läheisyydessä sijaitsee jonkin verran asutusta. Eläinsuojan laajennusosan etäisyys lähimpään

häiriintyvään kohteeseen (asuinrakennus) on noin 100 metriä. Kohteesta 500 m päässä asuu 5 taloutta, 1000 m päässä 15 taloutta.

Tuotantosuurta, sijainti ja olosuhteet huomioon ottaen hankkeen hajupäästöistä ei ennakkoon arvioiden todennäköisesti aiheudu YVA-laissa ja asetuksessa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia lähiympäristössä. Myöskään eläinsuojista ja lannan käsittelyn yhteydessä syntyvistä ammoniakki- ja metaanipäästöistä ei ennalta arvioiden aiheudu sellaisia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia, että YVA-menettely olisi tarpeen. Hankkeesta aiheutuvan lisähajuhaitan ei voida katsoa olevan kokonaisuutena arvioiden merkittävää.

Arvio parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) soveltamisesta ja energiatehokkuus

Kotieläintalouden BAT:n mukaan ammoniakkipäästöjen ja hajupäästöjen vähentäminen lantaloista ja lietealtaista sekä anaerobikäsittely käsittelymenetelmänä ovat parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

Hankkeessa sovelletaan kotieläintaloudelle määriteltyä parasta käyttökelpoista tekniikkaa käsittelemällä lietteitä ja vihermassaa keskitetysti biokaasulaitoksessa.

Biokaasulaitos sijoitetaan sikalan välittömään läheisyyteen, jolloin voidaan välttää osa kuljetuksista ja vähentää hajuhaittoja. Kyseessä on jatkuvatoiminen prosessi, joka perustuu tasaiseen raaka-ainesyötevirtaan, jossa raaka-aine ohjataan mahdollisimman nopeasti käsittelyyn. Mädätysprosessista tuleva mädate on nestemäisempää ja tasalaatuisempaa kuin raakaliete. Sähkö ja lämpö hyödynnetään sikalarakennuksissa.

Melu

Hankkeesta aiheutuva meluhaitta muodostuu lähinnä liikenteestä ja itse toiminnasta aiheutuvasta melusta. Liikennemäärien voidaan kuitenkin katsoa olevan tilalla tavanomaisia, eikä niiden voida katsoa aiheuttavan kohtuutonta meluhaittaa. Itse toiminnasta ei laajennushankkeen myötä aiheudu merkittävää meluhaittaa lähimmälle asutukselle, koska toimintojen sijoittumisessa ei tapahdu nykyiseen nähden olennaisia muutoksia. Tilakeskus sijaitsee Pori-Helsinki-valtatien läheisyydessä.

Riskit ja riskienhallinta

Hankkeeseen liittyvät onnettomuusriskit kohdistuvat lähinnä itse toimintaan ja toimintarakennuksiin. Tällaisten riskien hallinta, kuten rakenteiden tarkkailu sekä toimintasuunnitelma onnettomuus- ja häiriötilanteiden varalle sekä niiden ehkäisemiseksi kuuluu normaalitoimintaan. Ympäristövaikutusten vähentäminen edellyttääkin parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamista toiminnassa. YVA-menettelyn tarvetta harkittaessa onnettomuusriskejä ei ole asiasta käytettävissä olevan tiedon perusteella voitu pitää siinä määrin merkittävinä ja todennäköisinä, että YVA-menettely olisi tarpeen.

Biokaasun valmistamiseen tai siihen rinnastettavaan toimintaan sovelletaan asetusta vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin vaatimuksista, jotka ovat tulleet voimaan 1.1.2013. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) valvoo myös painelaitesäädöksiä.

Lietelannan kuljetuksiin tilakeskuksesta peltoalueille voi liittyä myös terveyshaittojen riskiä varsinaisten onnettomuusriskien lisäksi (esim. jos

lietelantaa ja siinä mahdollisesti olevia taudinaiheuttajabakteereja pääsee kuljetusten yhteydessä leviämään ympäristöön). Näitä riskejä voidaan kuitenkin vähentää ja estää noudattamalla lietelantaloiden tyhjennyksissä, lastaamisessa ja kuljetuksissa huolellisuutta ja noudattamalla voimassa olevia ohjeita.

Biokaasulaitoksen toimintahäiriötilanteissa liete käy reaktorivaiheen ilman kaasun talteenottoa ja energian hyödyntämistä. Lämpimenevä liete on pääosin normaalia sian lietelantaa. Mikäli biokaasun linjastossa tapahtuu häiriö, kaasu voi purkautua reaktorista ilmakehään. Tätä riskiä voi alentaa riittävän tilavalla biokaasuvarastolla poikkeustilanteissa ja huoltotöiden aikana.

Yhteenveto vaikutuksista

Suunnitellun hankkeen keskeiset ympäristövaikutukset liittyvät hankkeen myötä lisääntyvän lantamäärän hajuhaittoihin maatalan lähiympäristössä, lannan käsittelystä, kuljetuksesta ja levityksestä aiheutuviin ympäristövaikutuksiin, liikenteen lisääntymiseen ja lähialueella sijaitsevien ja mahdollisesti tulevien asuinkiinteistöjen käytön vaikeutumiseen ja mahdolliseen arvon alenemiseen. Lisäksi onnettomuus- ja häiriötilanteissa voi aiheutua haitallisia ympäristövaikutuksia.

Hankkeen haittavaikutukset ovat luonteeltaan osittain pysyviä ja osittain kausiluonteisia.

Sikojen kasvatusta voidaan katsoa alueella tavanomaiseksi elinkeinotoiminnaksi, eikä alueella jo nyt esiintyvien haju- ym vaikutusten määrä lisääntynyt laajenuksen myötä merkittävästi. Lisäksi hankkeessa sovelletaan kotieläintaloudelle määriteltyä parasta käyttökelpoista tekniikkaa käsittelemällä lietettä ja vihermassaa keskitetysti biokaasulaitoksessa.

Yhteenvetona hankkeen ympäristövaikutuksista voidaan todeta, että hankkeesta ei todennäköisesti, käytettävissä olevien tietojen perusteella aiheudu sellaisia YVA-lain 4 §:n 2 momentissa mainittuja, arviointimenettelyä edellyttäviä vaikutuksia, jotka laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, aiheuttaisivat YVA-lain 4 §:n 1 tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (468/1994, 67/1999, 458/2006) 4, 6, 19 §

Asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (713/2006) 4, 6, 7 §

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Tähän päätökseen ei saa muutoin erikseen hakea valittamalla muutosta. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 17 §

2 momentissa tarkoitetut tahot saavat kuitenkin hakea muutosta tähän päätökseen samassa järjestyksessä ja yhteydessä kuin hanketta koskevasta muun lain mukaisen lupa-asian ratkaisusta tai hankkeen toteuttamisen kannalta muusta olennaisesta päätöksestä valitetaan.

Ympäristövaikutusyksikön päällikön sijaisena

Emir Bilaletdin

Ylitarkastaja

Sirpa Lindroos

PÄÄTÖS

Saantitodistuksin Juha Kouvo, suoritemaksutta

TIEDOTTAMINEN

Päätöksestä kuulutetaan (14 pv) ja se on nähtävillä Punkalaitumen kunnan virallisella ilmoitustaululla sekä Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa, käyntiosoite Yliopistonkatu 38, Tampere.

Päätös on sähköisesti nähtävillä www.ymparisto.fi > Alueellista ympäristötietoa > Pirkanmaa > Ympäristönsuojelu > Ympäristövaikutusten arviointi YVA ja SOVA > YVA-päätökset

TIEDOKSI

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto, Vaasa

Punkalaitumen kunta, ympäristöviranomainen ja maankäyttö- ja kiinteistöviranomainen

Suomen ympäristökeskus

LIITE

Valitusosoitus